

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére költendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide költendő az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor

Fél évre . . . . . 4 kor.

Negyed évre . . . . . 2 kor

Egyes szám ára 30 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér pótlásra 50 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és Iptalajdosó:
STRAUSZ SÁNDOR.

Utánunk az özönvíz.

Pompadour asszony, XV. Lajos francia király hirhedi kedvese, mondotta e világ-hirüvé vált szavakat, mikor azt kérdezték tőle, hogy mi történhetik az ő erkölcsstelen uralma után? »Utánunk az özönvíz!« Azaz: nem törődünk azzal, mi lesz azután, ha már mi nem leszünk uralmon, vagy magyar közmondással: aki hátul jön, tegye be az ajtót.

Körülbelül ez a nagy mondás jut eszünkbe, mikor a jelenlegi magyar társadalomnak teljes közömbösségét tapasztaljuk saját, balsors-sújtotta véreinkkel szemben. Íme, egyik balhír a másik után érkezett, az ország vízben áll ott, külömben szelid patakocskákat tengerekké váltak, a Tisza úgy neki indult, mint ahogy Petőfi írta róla és elönté az egész Tiszahátat; Erdély nagy része teljesen víz alatt áll, a termés igen sok megyében jó részben oda lett. S ekkor az érzékenyszívű magyar társadalom, mely azelőtt egy árva gyermek balesetén megindult és ontá adományait bőven, a fülebotját sem mozdítja meg. Mivé lettél büszke magyar nemzetem!

Emlékezzünk kisebb fajtájú szerencsétlenségekre, melyek Európára egyes vidékeik érték, melyekre megmozdult az egész művelt világ s most a példátlan szerencsétlenséggel szemben a magyar társadalom teljes közömbösséget tanusít, holott, ha valamikor, most volna szükség egész országot felőléő akcióra, hogy az inségesek sorsán enyhítsünk, az árvák és özvegyek kezébe kenyeret

adjunk s a munkásnak legalább megélhetését lehetővé tegyük.

Pedig máskor, még külföldi szerencsétlenségek esetében is, egész másféle jelenségeket észlelhettünk.

Emlékezzünk csak a spanyolországi Murcia városka balesetére, melyet előntött a Tajo vagy a Guadalquivir, vagy valamely más, vidáman hidalgó spanyol folyó. Az egész olyan lokális kis baleset volt, amilyen nálunk évenként elő szokott fordulni, akár a Berettyó, akár az Ondava és Topolya környékén. Az élelmes spanyolok azonban fölhasználják a jó alkalmat és tele-lármázták vele a világot. Egész Európa megmozdult tényleg, a Párisban megindult segély-akció hullámai hozzánk is elhatottak s a nagy segély-hangversenyre még Blahánét is elvitették Párisba magyar példaközt énekelni s dült be a pénz a boldog hidalgók hazájába, kik, mint később kiderült, nem a szűkölködőknek adták a félmiliót, de saját zsebecskéiket boldogították azzal. Akkor még Magyarország is adakozott Murciának és a hidalgóknak, pedig Murcia igazán Hekuba volt nekünk.

Nem vagyunk abban a példátlanul szerencsés helyzetben, amiben az észak-amerikai San Francisco város volt, midőn rövid három perc alatt a földrengés úgy tönkretette, hogy csak az égvakarók, melyeknek vasgerendázata ellenállott minden rengésnek, mutatták, hol voltak egyes épületei a nagy világvárosnak. Milliárdok semmisültek meg egy pillanat alatt, megrendült az egész emberiség. Egy jajkiáltás harsogott

végig az öt világrészen, meg akarták indítani a világ legnagyobb segély-akcióját, melynek sok millió dollár lett volna az eredménye. S ekkor San Francisco lakosai kijelentették, hogy ők idegenektől egy centet se fogadnak el, ők saját erejükből talpra fognak állani. És talpra is állottak, az amerikaiainak azzal a macska-termesztélével, mely mindig talpra esik s annál inkább, minél magasabbról bukik alá. Hát ez persze Amerika volt, ahol a társadalom a legteljesebb önségely elve alapján áll, ahol nem szoktak ahhoz, hogy mindent kívülről várjanak, de ahol a büszkeség tiltja, hogy a kívülről jövő segélyt el is fogadják.

A magyar társadalomnak most is meg kell mozdulnia. Hiszen akkora mindenféle pusztulás s ennek következtében a nyomor, hogy tenni kell. Tenni gyorsan és hathatósan. Magyar véreinkről van szó és nem idegenekről. Azokról a magyar vérekről, akiknek a szerencsétlensége a Haza szerencsétlensége. Akiknek a boldogulása a Haza boldogulása.

Ezeknek a megmentésére meg kell mozdulnia minden fértesnek, hogy a későbbi jövő segítség hiábavaló ne legyen!

Magyarország kultúrája az 1911. évben.

X.

A Műemlékek Orsz. Bizottsága az 1911. év folyamán több hazai műemlék (templom, falifestmény, vár, bástya) helyreállításán, befejezésén fáradozott. A kiküldetések során több műszaki felvételt, fényképeket készített

Mi a haza?

Irtá: Csöte Károly.

Pisgova ég a kis mécses Kepe Bálinték szobájában, alighogy vet annyi fényt az asztalra, hogy Lajcsi gyermek megátja a tanító úrtól kapott szavaló könyvében a betűket. Fennhangon tanúl egy szép költeményt. Először csakis az első versszakot olvassa el, ötször is egymásután, mire már úgy elmondja könyv nélkül, hogy egy szótogant sem hibáz el:

Tudjátok-e mi a haza?
Az a hajlék, hol születünk,
Hol a dajka általán
Dudolgotat dalt feleltünk,
Hol az akác lombja borul
Ablak alatt az ereszre
S eresz alján eszcsereg a
Villásfarkú vidám fecske.
— Bárhova visz szerencséték,
Ezt a hazát szeressétek!

Lajcsin kívül még hársan is vannak a szobában: az édesapa, az édesanya és a kis Misi. Ámde azok egyike sem hallja, hogy mit tanul a kis diák. A kis öcsike ugyan, ha akarja, sem tudna még olyasmire figyelni. Hisz csak három éves a csöpség. Pacijával játszik a pad végén. Eltört cserépkorsók fülei voltak azelőtt a lovai.

Ar édesapának pedig messze távolba, a kincsek birodalmában kóválnak a balga gondolatai s ő vonja el egyúttal az édesanya figyelmét is a fia nemes buzgalma és lelkesedése mellől. Lelketlen kivándorlasi ügynökök által hintett mételey-csírák alkalmas talajra találtak a gazdagság után sóvárgó lelkében.

— Eladom minden vagyonomat s úgy itt hagyjuk ezt a nyomorúságos fészket, hogy hírt sem akarok többé hallani róla! — mondja gyűlölettel szívében a mostani s lelkesedést a jövőndő Eldorádó hazájá iránt. A mostanit azért gyűlöli, mert nem ad neki munka nélkül végy szerinti kuncsképet s a másikért pedig azért lelkesedik, mert azt hiszi, hogy az majd mindazt bőségesen ontja neki.

— Kend eladhatja a magát, de én nem válok meg a jussomtól s nem is hagyom el szülőimtől örökölöt házamat, hazámat. Itt születtem, itt is akarok meghalni; — mondja könyes szemmel az édesanya.

— Úgy?! . . . Ha neked így is jó, ám legyen a kedved szerint: nyomorogjatok itt. De én tovább nem turom itt a földet; nem töröm magamat csupán a mindennapi sovány kenyéért, mikor odaát tizenöt-husz korona napi munkabért is adnak az embernek.

— Mit ér az, még ha adnának is annyit, ha nincs otthona, hazája az embernek! — mondja szomorúan az asszony s Lajcsi pedig már a második versszakot tanulja s oly hangosan mondja, hogy csakúgy visszhangzik tőle a szoba.

— Hallgass már te gyerek! Saját szavát sem hallja az ember, oly zajt csapsz. Ha nem hagyod abba azt a hiábavaló tanulásodat, tűzbe dobom előled a könyvet! — kiált most Kepe Bálint bösz indulattal a fiára.

Lajcsi gyermek pár másodpercig merőben néz a kis mécses vöröses fényébe. Szíve szokatlanul dobog s szempillája rángatózik, mignem forró

könyv buggyan szeméből. Két karjára borúl az asztalon, úgy zokogja:

— Hát édesapám nem szereti a hazát! . . .
— Hallgass, oktondi kölyök! — tadmát az apa a fiára. — Mit tudsz te, haszontalanság! . . . Az az igazi haza, ahol könnyen lehet élni s jó dolga van az embernek.

II.

Zimankós márciusi este az idő. Dudolva, sívva fuj odakint a szél, meg-megrázza az ősi rozoga ablakokat. Bent a szobában, az asztal egyik felén Kepéné asszony a kalendáriumban lapozgat. Az asztal másik oldalán pedig Misi, a kisebbik Kepe-gyermek verset tanul, ugyanazt, melyet nyolc évvel azelőtt Lajcsi bátyja tanult és szavalt el az iskolai ünnepélyen.

Már az utolsó versszakhoz jut Misi a tanulásban, mikor kopognak az ajtón s görnyedt, őszbecsavarodott, nagyon fáradt, beteg ember lép be közbük.

— Nini, az édesapám! — kiált fel ujjongva a Misi gyermek a következő percben örömkönyeket hullatva ölelkeznek össze mindannyian.

— Csakhogy megjött édes jó apám! — mondja áradozó szívvel a Misi gyermek.

— Csakhogy haza vezérelte végre kendet is a jó Isten! — sóhajtja az édesanya.

— Az, az, a jó Isten hozott haza! Megengedte érnem azt a boldog percet, hogy átléphettem még egyszer e hajlék küszöbét! — mondja megtört, reszkető hangon a gazda s úgy roskad le a kátyha melletti padkára.

egy történelmi nevezetesség templomokról, várromokról. A bécsi katonai archivumban őrzött régi magyar várrelvételek közül 27 dróbt másolatot tett le a bizottság gyűjteménye számára.

Országos m. kir. Képzőművészeti Főiskola. Az 1911. év folyamán a Főiskola IV. éves rajztanár-, tanító- és tanítónőjeleit és a befejező tanulmányokat végző művész-növendékek háromheti tanulmányútát tettek Olaszországban. E kiránduláson a Főiskola 37 növendéke vett részt.

Tanév közben tájfestő kirándulások tartottak az 1911. év közepén a Szolnoki Művészeti Egyesület telepén 3 havi figurális és tájfestői tanfolyam volt. A Főiskola illűságnak, magánvizsgálatból készült munkáiból pedig Budapesten kiállítás rendezett, melyet sokan látogattak.

A Képzőművészeti Főiskola, néhány más, általános irányú hazai iskolával egyetemben részt vett az 1911. évi június hó első napjaiban Hannoverben (Poroszország) rendezett nemzetközi rajzpedagógiai kiállításon, mely alkalommal a magyar rajzoktatás ismét nagy sikert aratott.

Az Orsz. M. Kir. Iparművészeti Iskola, mely az 1911. évből 30 éves múltjára tekintett vissza, lényreható szervezeti módosításokon ment át. Az összes tanulóinak száma 1911-ben 486 volt. A nyilvános rajztermet 350-en látogatták. A különféle műhelyekben (asztalos, nyomda, könyvnyomó, textil, zománczó, fémpipari, kőfaragó, fadaragó, kerámiai) és a műhelytelepeken (gödöllői szőnyegszövő, halasi varrottcsipke, diósgyőri és lótsóvári vertcsipke-telep) serényen folyt a munka.

Az Orsz. m. kir. Zeneakadémia az 1911. évben két kegyeletes ünnepet tartott. Nyilvános hangversenyek keretében ülte meg Erkel Ferenc és Liszt Ferenc születésének századik évfordulóját a nagy közönség széleskörű érdeklődése és elismerése mellett.

Az intézet tanárai, valamint növendékei az intézet körén kívül is sűrűn szerepeltek a nyilvánosság előtt.

Az intézet zeneműtár hangjegyállománya

— Feküdjék le, édes uram. Azonnal lebontom az ágyat. Hisz, mint látom, alig bírja magát, olyan beteg! — noszolja az asszony aggódó szeretettel.

— Hagyd csak jó feleség! Hadd ülök egy kicsit itt. Oly jó melegség árad a kályhából... Aztán feküdtem odaát Amerikában nagyon sokat, majdnem fél éven át. Felrobant a bányá, ahol dolgoztunk. Sokan életüket is veszítették, Enyémhez sem volt sok remény. De a jó Isten megsegített: bár megtörtén, nyomorokul, visszasegített elhagyott szülőházamba...

Sokat beszél még Kepe gazda a viszontagságairól és szenvedéséről, melyeken az idegenben átment. S Misi is könyves szemmel hallgatja hosszú ideig, míg nem észbe jut, hogy a vers végét még nem is tudja, pedig már holnap reggel el kell mondania a tanító úr előtt. Azt ismét tanulásához fog, halk hangon mondja:

Tudjátok-e mi a haza?
Mindnyájunknak szent bölcsője,
Őseinknek pihenője,
Szép virágos temetője.
Mindnyájunknak édes anyja,
Híven ölel kebelére...
Erte élünk, ha kell, halunk!
Áldás minden por szemére!
— Bárholva visz szerencsét,
Ezt a hazát szeressétek.

Kepe Bálint kezét önkénytelenül összekulcsolja, mint szent imádságot, úgy hallgatja.

— Ez az!... Ez a haza! — mondogatja a vers minden sora után, mialatt úgy patakzik szeméből a könny, mint a bugyogó forrás vize.

az 1911. évben 9834 drb., a könyvtár műveinek száma pedig 1326 drb. volt.

Az Orsz. m. kir. Színművészeti Akadémiába beiratkozott 56 növendék. Az Akadémia 9 vizsgálati előadást és 24 összpórárt tartott.

Az Országos Szabadoktatási Tanács a közneveltség terjesztésében is kiváló munkát végzett az 1911. évben.

A közigazgatási és igazságügyi tisztviselők továbbképzése érdekében az 1911. évben jog- és államtudományi továbbképző-tanfolyam rendeztetett, amelyen 85 vármegyei, 42 bírósági és ügyészségi tisztviselő és 52 ügyvéd vett részt.

A Budapesti K. M. Tud. Egyetem Földrajzi Intézet Földrengetési Observatoriuma az 1911. évben a kiterjesztett magyar földrengetési hálózat műszereinek följegyzését dolgozta fel és tette közzé, külföldi összekötéseit az 1911. évben is tovább fejlesztette; egy ausztráliai seismologus európai tanulmányútján a budapesti observatoriumot is meglátogatta. A M. Kir. Orsz. Meteorológiai és Földmágnességi Intézetől a makroseismikus szolgálattól az observatorium vette át.

A Magyar Földrengetési Számoló Intézet az 1911. évben több nagyobb földrengetési elemet számított ki. Nemkülönbön számításokat tett a kissármási gázkitörésre nézve, az azt előidéző nyomás és a földrengetési erejére vonatkozólag.

A kultuskormány tárcája költségvetésében állandó jelleget évi támogatásban részesítette a hazai tudományos és irodalmi társaságokat, számszerint 23-at. Ezekben kívül számos tudós és író részesült az 1911. évben külföldi tanulmányútjában, itthoni munkásságában anyagi támogatásban.

Az 1911. év folyamán megbirálás, illetőleg engedélyezés végett beérkezett 312 könyv és pedig 142 középiskolai, 17 keresk. iskolai, 13 tanító- és tanítónőképző-intézeti, 63 polgári és felsőbb leányiskolai és 77 el. isk. tankönyv.

A kultuszminiszterium könyvtárának állaga az 1911. év végén 6895 kötet volt. Az 1911. év folyamán kikölcsönözöttet 1430 kötet.

Színházak. A m. kir. Operaház (Dalszínház) az 1911. évben 257 előadást tartott, melyek közül jótékony célra rendeztetett 8 előadás. Az Operaház megünnepelte Liszt Ferenc, a világhírű magyar zeneművész, 100 ik évfordulóját. A nézőtéri bevétel 840.177 K-t tett. Színrekerült 64 különféle dalmű, valamint 9 különféle ballet.

A budapesti Nemzeti Színház az 1911. évben 333 előadást tartott, ezek közül 6 volt jótékony célra. Nézőtéri bevétel volt 733.490 K. 14 új darab és 9 felújítás emelte a műsor változatosságát. A színházi év legnagyobb művészi eseménye a Shakespear-ciklus volt.

Az 1911. évben a vidéken 34 rendes színtársulat működött.

A kolozsvári orsz. nemzeti színház az 1911. évben a nyári hónapokra új otthont nyert. Ezenkívül új színház nyílt meg Léván, Kaposváron és Déván.

Szervezte a kultuskormány az 1911. évben a magyar gyorsírás terjedése és fejlesztése, nemkülönbön a gyorsírási ügyek intézése érdekében az Országos Gyorsíró Tanácsot is.

Végül a kultuszminiszterium hivatalos közlönyé az 1911. évben XIX. évfolyamába lépett.

K Ü L Ö N F É L É K.

Szól a harang...

Szól a harang hármassával,
Jaj de búsan konganak,
Ahogy hallom, a szememből
A könyvek csak omlanak, —
Akkor is így sügtak, búgtak
Amikor öt temették,
Gyászos azóta a világ,
Sainte sötét a nagy ég.

Nefeletsszin koporsóját
Teje szórták virággal,
Úgy vitték ki szivettéző
Zokogással, sirással,
En meg a nagy fájdalomtól
Némán néztem utána,
Úgy tetszett, hogy most tának le
Eltem végső sugára.

Oh ha kivihettek volna
Vele együtt engemet
S koporsónknak adtak volna
Egy kis közös sírhelyet,
Mennyi bitól, győtrelemtől
Volna mentes a szívem,
Mig így örök bánat között
Hervadozik életem.

Zombory Gyula.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Ruszwurm Kálmán okl. tanítót, gyógypedagógiai tanítónak nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Mészáros Károly, daruvári Julián igazgató-tanító, eljegyezte Pauliár Jolán daruvári Julián tanítónőt.

— **Lánygimnázisták.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter egy, a közóhajt nagyon is kielégítő üdvös rendelkezést adott ki a napokban. Elrendelte ugyanis, hogy a tanév elejétől a lányok is beiratkozhatnak a gimnáziumba rendez tanulóknak, ami egyértelmű azzal, hogy ezentúl lányok is járhatnak a fiúkkal vegyes gimnáziumba.

— **Adomány.** Festetics Jenő gróf öméltsége a Csáktornyai Iparosok Dalárdájának 100 K segélyt juttatott, melyert ezen a helyen is hálás köszönetet mond a dalárda elnöksége.

— **Tanítók és tanítónők figyelmébe!** Azok a tanítók és tanítónők, akik a vármegye területén lévő áll. el. iskoláknál huzamosabb ideig tartó helyettesítésre vállalkoznak, e szándékukat oklevéllyel eredeti vagy közjegyzőileg hitelesített másolatának beküldése mellett sürgősen jelentsék be írásban Zalavármegye kir. tanfelügyelőjénél. Együttal közöljék lakóhelyüket és annak időközben történt megváltozását.

— **Beiratások.** A helybeli állami tanítóképző-intézetben a f. hó 2—4-én történt beiratások alkalmával az I. évfolyamra 35, a II. évfolyamra 34, a III. évfolyamra 18, a IV. évfolyamra 20, összesen 107 növendék iratkozott be. Az intézet Venisanktéját tegnap szombaton, 9 órakor tartotta meg. — A gyakorló iskolába negyvenkét tanulót irtak be.

— **Allandó mozi.** A Heinrich-féle allandó moziban a múlt hét slágerje egy ártista dráma, A komédiások volt, a kitűnő Asta Nielsen szereplésével. A többi apróbb kiegészítő pontok voltak: A kigyók világából, A vasas mén legendája, A sárga lán, Möríc flörtöl stb. Szerdán A fekete liga detektiv dráma került szíre — igazi művészi produktum — kiegészítve több apróbb mulató vagy drámai betéttel. Ma egész nap a Que Vadis járja.

— **A Royal-kávéház megnyitása.** Csáktornya végre a kor igényeinek megfelelő

(Vége)

kávéházat kapott. A Kereskedelmi Kaszinó mellett volt Központi-kávéházat nagyvárosiasan átépítették. Az egész épület utca felőli része egy óriási nagy termet alkot fényes berendezéssel. A menzelet két hatalmas oszlop tartja, melyek egyúttal a terem díszül is szolgálnak. Jó szellőztetésről is gondoskodva van. Zsúfoltság sem ronthatja el levegőjét a kitünően alkalmazott ventiláció következtében. A fényes kávéházat augusztus hó 30-án nyitották meg a jóhírd Jónás Laci bonyhádi cigányzenekar játéka mellett. A megnyitás alkalmával nagy közönség volt jelen a Royal-kávéházban. A kávéház bérloje Földes Marci.

Halálozás. Hunyák András, csáktornyai szabómester, folyó hó 2-án hosszas betegség után 52 éves korában meghalt Csáktornyan. E hó 4-én temették el nagy részvét mellett. Nyugodjék békében!

Vármegyei közgyűlés. Zalavármegye törvényhatósága f. hó 9-én közgyűlést tart, melynek 183 pontból álló tárgysorozatában a következő muraközi ügyek szerepelnek: Víziszentgyörgy és Muracsány körjegyzőséghez tartozó községek képviselőtestületeinek új szervezési szabályrendelet alkotása; Dobsa Mihály és társai felelőse a Laender és Freundlich-cégnek Csáktornyan létesítendő fa- és fűrésztelphöz szükséges telek átadása ellen; az alsódomború iskola államosítása; Perlak és Drávaegyház kántorainak fizetésrendezése; Major János felelőse a víziszentgyörgyi közs. iskola telkén ásandó kút tárgyában hozott határozat ellen; Kisszabadka, Hodosány, Harastyán, Tüskeszentgyörgy, Alsópálfa, Alsópusztafa, Törökudvar, Csehlaka és Alsódomború községek határozatai az anyakönyvi díjak hováfördítése tárgyában; Drávaszentiván előjáróinak és közs. képviselőinek napidíjai; Muracsány temető használati szabályrendelete; Drávafüred volt urbéréseinek átadott ingatlanok visszavétele elleni felelőse; Ligetvár, Hénisfalva, Drávafüred és Drávaszilas ingatlanvétele; Alsómihályfalva iskolaingatlan átengedése; Jánosfalva iskolaingatlan átvétele; Muraszardahely lóvásárterének bérbeadása; a belicai volt urbérések szervezési szabályrendelete; muraszardahelyi adóügyi jegyzői állás szervezése és felelőse a községi alkalmazottak fizetésének rendezése ellen; Drávavásárhely rangörökének fizetésrendezése és ingatlanvétele; Drávaszilas és Dráviadós közös husvizsgáló alkalmaztatása elleni felelőse; Kotor fúvardíjainak megállapítása; Muracsány behajthatatlan földhaszonbérénekei törlése tárgyában hozott határozata.

Új állami iskolák. A jövő évben részben felállítandó, részben államosítandó iskolák között a vallás- és közoktatásügyi miniszterium tervezete Muraköz területén az alsódomború és százkői áll. iskolákról emlékezik meg. Az előbbi 5, az utóbbi (új) egy tanfolyal.

Cselédjutalmazás. A földművelésügyi miniszter Katanovics Márton, gróf Festetics Jenő szentkereszti urodalmában szolgáló gazdasági cselédnek elismerő oklevelet és 100 K jutalmat adományozott. A jutalmat ma Kisszabadkán, mise után fogja ünnepélyesen a jutalmazottnak átadni Sághevár Jenő dr., a perlaki járás főszolgabírája.

Új vasút a vármegyében. Régen érzett hiányt pótol a Zalaegerszeg—zalaövi vasút, melyet a közel jövőben megnyitnak. Legújabbban a menetrendjét állapították meg. Zalaegerszegre naponként négy személyvo-

natot indít az új vasút s ugyanannyit Zalaegerszegről Zalaövi felé is. A menetrend megállapításánál figyelembe vették a mura-szombati és körmendi csatlakozásokat is.

Tűzoltók közgyűlése. Zalavármegye Tűzoltó szövetségének, minap Keszthelyen megtartott közgyűlésén elnökké ismét Koor-czer Györgyöt választották meg. A választmányba vidékünkéről Polesinszky Emil csáktornyai gyakorló mestert választották meg.

Borkimérés. A pénzügyminiszter egyik kibocsátott rendeletéből megtudtuk, hogy a szőlőbirtokos sajáttermésű borának elárúsítása után III. oszt. kereseti adót csak akkor tartozik fizetni, ha az árusítást kocmaszterden üzi.

Adomány. Az ország árvíz által károsult lakosságának segélyezésére a m. kir. belügyminiszteriumhoz Muraközből a következő adományok folytak be: Drávaegyház község 50 K, Murakirály község 60 K, Tüskeszentgyörgy község 122 32 K, Alsópálfa község 8 10 K, Ligetvár község 92 20 K.

Vásártartási engedély. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1913. évi 64 950. sz. a. kelt rendeletével megengedte, hogy a Zalavármegye területéhez tartozó Muraszardahely községben az 1913. évi június 26-ra esett, de elmaradt országos állat- és kirakóvásár helyett 1913. évi szeptember 27-én pótvásár tartassék.

Footballverseny Perlakon. Mult vasárnap a Csáktornyai Sport Club a Perlaki Iljak Lapidarogyi EGYETLEH mérkőzött Perlakon Muraköz bajnokságáért. A játék mindvégig szép lefolyású volt, miközben a csáktornyai csapat határozottan szép munkát végzett, mindamellel nem tudott győzni, mert csatárai mindig kapu mellé rugták a lapdát. Csak (1:1) eldöntetlen eredményt tudtak elérni. A perlakiak közül eredmenyt játszottak Michel és Wohlraab mérnökök, a csáktornyaik közül Kemény, Strasser, Kovácsics és Domján tündek ki szép játékkal.

Haláles türedés. Alódomborban aug. 31-én d. u. 3 óraker Zsincsics János 15 éves szabótanonc több pajtása társaságában a Dráva folyóban furdott. Dacára, hogy a fiú úszni nem tudott, mégis mélyebb vízbe merészkedett, ezért a sebes ár elsodorta. A parton maradt pajtásai lármát csaptak, de mire segítség érkezett, már víz alá merült Zsincsics János s kimenthető már nem volt. A szorgos kutatás dacára a holttestet még nem sikerült megtalálni.

Jó szív. A weni magyarok jótékony-sági egyesülete „Jó szív” minden hölgyet és urat felkér arra, hogy az egyletbe mint tag belépjen. Az egylet azt a célt követi, hogy szegény, segítségreszoruló, Wienben élő magyart és annak hozzátartozóit pénzzel, ruhával és felérneiművel támogassa és azoknak a magyaroknak, kik Wienbe jönnek, mindenben kezeze járjon, hogy meg ne csalják őket. Azonkívül a szellemi szükségletnek nemzeti értelemben is megfelel az egylet, amennyiben a tagok részére magyar könyvtárt alapít. Hogy ez eszközölhető legyen, könyveknek (régieknek is) adományozása is kérietik az egyleti irodába. Tagsági-díj évenként pártoló tagoknak 5 K, rendes tagoknak 140 K. Beiratási-díj 60 fillér. Levelezések intézendők: A weni magyarok jótékony-sági egylete „Jó szív” Wien, III. Petrusgasse 6. Hivatalos beszélő órák: vasárnap 11—12. Magyarok, kik Wienbe jönnek, mindenféle ingyenes felvilágosítást nyernek (olcsó lakások, olcsó

bévasárlási források stb.) mindenkor a társaság otthonában, Schmidt vendéglőjében, Wien, III., Baumgasse 30., ahol magyarul is beszélnek.

Milyen idő várható szeptemberben? Szeptember havának változásai napjai: 1—6—9—15—16—22—23—27—29—30-ra esnek. Ezek közül legerősebb hatásuk: 1 csapadékos; 9 szeles, esetleg zivataros; 15 száraz meleg; 22 hűvös, szeles, esetleg kedvezőnek ígérkezik, meleg, inkább kevesebb, mint több csapadékkal, mely jellegével a termények beérésére nagy befolyást és pedig kedvező befolyást fog gyakorolni. A csapadék leginkább kezdetén és végén ígérkezik.

A direkt módszer visszahatása. Az Angolországban élő francia tanárok legutóbbi évi közgyűlésén a direkt módszer eredménytelenségéről panaszkodtak. Ugy tapasztalták, hogy a mai diákok nem beszélnek a francia nyelvet olyan jól és nem irnak olyan helyesen, mint a régiebbiek. Az angol művelt társadalomban csak bizonyos előrehaladottabb korban beszélnek és irnak helyesen franciául a férfiak és nők. A beszélőképesség elsajátítását szokták a direkt módszer legnagyobb előnyének tekinteni. De mit ér ez, mikor hiányzik az alaposság és öntudatosság s a beszéd hibás és helytelen? Ezt a hiányt már észrevették Németországban és Franciaországban is s az egész vonalon reakció támadt a direkt módszer ellen. Arra a meggyőződésre jöttek, hogy a nyelvtanítás fordítás és grammatika nélkül nem vezet célhoz. A direkt módszer hívei azt mondják, hogy ez a módszer könnyűvé teszi az idegen nyelvek elsajátítását; csakhogy, amit könnyen sajátított el a tanuló, azt épp oly könnyen el is felejt, mert nem kellett benne mélyebb impressiókat. A direkt módszer szerint jó bizonyos fokig, de egy idegen nyelv rendszerének és szellemének értése és öntudatos ismerete csak az elemző grammatika segítségével sajátítható el.

Az adóreform. A kormány az új adótörvényeket 1914. jan. 1-én szándékozik életbe léptetni, mert a pénzügyminiszter állását kötötte ahhoz, hogy az adóreform halasztást tovább ne szenvedjen. A pénzügyminiszter mindjárt az ősi ülésszak elején, törvényjavaslatot fog előterjeszteni az életbeléptetés és a törvények egyes intézkedéseinek módosítása tárgyában. Az új adórendszer csak nehezen és lassan fog behatolni az ország köztudatába. Úgy halljuk, hogy a tervezett módosítások, melyek a kereskedő és iparoskörök néhány kiváságának eleget tesznek, a törvény lényegét nem érintik s így ezek a törvények minden nagyobb változás nélkül lépnek életbe. A pénzügyminiszteriumban az életbeléptetési munkálatok már megkezdődtek és az ősszel publikálni fognak.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen jó férjem, illetve apánk halála alkalmával bármely módon fájdalunkat enyhíteni szívesek voltak, úgyintzen a Csáktornyai Önk. Tűzoltó Egyesület, fogadják ez úton is hálás köszönetünket.

Csáktornya, 1913. szeptember 5.

Özv. Hunyák Andrásné és gyermekei.

egyis történelmi nevezetességű templomokról, vármokokról. A bécsi katonai archivumban őrzött régi magyar várfelvételek közül 27 drbot másolatolt le a bizottság gyűjteménye számára.

Országos m. kir. Képzőművészeti Főiskola. Az 1911. év folyamán a Főiskola IV. éves rajztanár-, tanító- és tanítónőjelöltjei és a befejező tanulmányokat végző művész-növendékek háromheti tanulmányútát tettek Olaszországban. E kiránduláson a Főiskola 37 növendéke vett részt.

Tanév közben tájfestő kirándulások tartottak s az 1911. év közepén a Szolnoki Művészeti Egyesület telepén 3 havi figurális és tájfestői tanfolyam volt. A Főiskola újúságának, magánszorgalomból készült munkáiból pedig Budapesten kiállítás rendezett, melyet sokan látogattak.

A Képzőművészeti Főiskola, néhány más, általános irányú hazai iskolával egyetemben részt vett az 1911. évi június hó első napjaiban Hannoverben (Poroszország) rendezett nemzetközi rajzpedagógiai kiállításon, mely alkalommal a magyar rajzoktatás ismét nagy sikert aratott.

Az Orsz. M. Kir. Iparművészeti Iskola, mely az 1911. évben 30 éves multjára tekintett vissza, mélyreható szervezeti módosításokon ment át. Az összes tanulóinak száma 1911-ben 486 volt. A nyilvános rajztermet 350-en látogatták. A különféle műhelyekben (asztalos, nyomda, könyvnyomó, textil, zománcozó, fémipari, kőfaragó, falfaragó, kerámiai) és a műhelytelepeken (gödöllői szőnyegszövő, halasi varrottcsipke, diósgyőri és tólsóvári vertcsipke-telep) serényen folyt a munka.

Az Orsz. m. kir. Zenakadémia az 1911. évben két kegyeletes ünnepet tartott. Nyilvános hangverseny keretében ülte meg Erkel Ferenc és Liszt Ferenc születésének századik évfordulóját a nagy közönség széleskörű érdeklődése és elismerése mellett.

Az intézet tanárai, valamint növendékei az intézet körén kívül is sürdű szerepeltek a nyilvánosság előtt.

Az intézet zeneműtár hangjegyállománya

— Feküdjék le, édes uram. Azonnal lebontom az ágyat. Hisz, mint látom, alig bírja magát, olyan beteg! — noszolja az asszony aggódó szeretettel.

— Hagyj csak jó feleség! Hadd ülök egy kicsit itt. Oly jó melegés árad a kályhából... Aztán fektedtem odaát Amerikában nagyon sokat, majdnem fél éven át. Felrobbant a banya, ahol dolgoztunk. Sokan életüket is vesztették, Enyémhez sem volt sok remény. De a jó Isten megsegített: bár megtörtén, nyomorékul, visszasegített elhagyott szülőházamba...

Sokat beszél még Kepe gazda a viszontagságairól és szenvedéseiről, melyeken az idegenben átmert. S Misi is könyves szemmel hallgatja hosszú ideig, mignem eszébe jut, hogy a vers végét még nem is tudja, pedig már holnap reggel el kell mondania a tanító úr előtt. Azért ismét tanulásához fog, halk hangon mondja:

Tudjátok-e mi a haza?
Mindnyájunknak szent bölcsője,
Ősainknak pihenője,
Szép virágos temetője.
Mindnyájunknak édes anyja,
Híven őlet kebelére...
Érte éljünk, ha kell, haljunk!
Áldás minden por szemére!
— Bárhová visz szerencsét,
Ezt a hazát szeressétek.

Kepe Bálint kezét önkénytelenül összekulcsolja, mint szent imádságot, úgy hallgatja.

— Ez az!... Ez a haza! — mondogatja a vers minden sora után, mialatt úgy patakzik szemből a köny, mint a bugyogó forrás vize.

az 1911. évben 9834 drb., a könyvtár műveinek száma pedig 1326 drb. volt.

Az Orsz. m. kir. Színművészeti Akadémiába beiratkozott 56 növendék. Az Akadémia 9 vizsgálati előadást és 24 összpórbát tartott.

Az Országos Szabadoktatási Tanács a közműveltség terjesztésében is kiváló munkát végzett az 1911. évben.

A közigazgatási és igazságügyi tisztviselők továbbképzése érdekében az 1911. évben jog- és államtudományi továbbképző-tanfolyam rendeztetett, amelyen 85 vármegyei, 42 bírósági és ügyészségi tisztviselő és 52 ügyvéd vett részt.

A Budapesti K. M. Tud. Egyetem Földrajzi Intézet Földrendési Observatoriuma az 1911. évben a kiterjesztett magyar földrendési hálózat műszereinek följegyzését dolgozta fel és tette közzé, külföldi összekötéseit az 1911. évben is tovább fejlesztette; egy ausztráliai seismologus európai tanulmányútján a budapesti observatoriumot is meglátogatta. A M. Kir. Orsz. Meteorológiai és Földmágnességi Intézetlől a makroseismikus szolgálatot az observatorium vette át.

A Magyar Földrendési Számoló Intézet az 1911. évben több nagyobb földrendési elemet számított ki. Nemkülönben számításokat tett a kissármási gázkitörésre nézve, az azt előidéző nyomás és a földrendés erejére vonatkozólag.

A kultuszminiszter tárcája költségvetésében állandó jellegű évi támogatásban részesítette a hazai tudományos és irodalmi társaságokat, számszerint 23-at. Ezekben kívül számos tudós és író részesült az 1911. évben külföldi tanulmányútjában, itthoni munkásságában anyagi támogatásban.

Az 1911. év folyamán megbírálás, illetőleg engedélyezés végett beérkezett 312 könyv és pedig 142 középiskolai, 17 keresk. iskolai, 13 tanító- és tanítónőképző-intézeti, 63 polgári és felsőbb leányiskolai és 77 el. isk. tankönyv.

A kultuszminiszterium könyvtárának állaga az 1911. év végén 6895 kötet volt. Az 1911. év folyamán kikölcsönözött 1430 kötet.

Színházak. A m. kir. Operaház (Dalszínház) az 1911. évben 257 előadást tartott, melyek közül jótékony célra rendeztetett 8 előadás. Az Operaház megünnepelte Liszt Ferenc, a világhírű magyar zeneművész, 100 ik évfordulóját. A nézőtéri bevétel 840.177 K-t tett. Színrekerült 64 különféle dalmű, valamint 9 különféle balett.

A budapesti Nemzeti Színház az 1911. évben 333 előadást tartott, ezek közül 6 volt jótékony célra. Nézőtéri bevétel volt 733.490 K. 14 új darab és 9 felújítás emelte a műsor változatosságát. A színházi év legnagyobb művészi eseménye a Shakespeare-ciklus volt.

Az 1911. évben a vidéken 34 rendes szintársulat működött.

A kolozsvári orsz. nemzeti színház az 1911. évben a nyári hónapokra új otthont nyert. Ezenkívül új színház nyílt meg Léván, Kaposvárott és Déván.

Szervezte a kultuskormány az 1911. évben a magyar gyorsírás terjedése és fejlesztése, nemkülönben a gyorsírási ügyek intézése érdekében az Országos Gyorsíró Tanácsot is.

Végül a kultuszminiszterium hivatalos közlönye az 1911. évben XIX. évfolyamába lépett.

K Ü L Ö N F É L É K.

Szól a harang...

Szól a harang hármassával,
Jaj de búsan kongának,
Ahogy hallom, a szememből
A könyek csak omlanak, —
Akkor is így zúgtak, búgtak
Amikor őt temették,
Gyászos azóta a világ.
Sziante sőtét a nagy ég.

Nefejejtsszin koporsóját
Teje szórták virággal,
Úgy vitték ki szivettépő
Zokogással, sirással,
En meg a nagy fájdalomtól
Némán néztem utána,
Úgy tetszett, hogy most tünik le
Éltem végős sugára.

Oh ha kivihettek volna
Vele együtt engemet
S koporsónknak adtak volna
Egy kis közös sírhelyet,
Mennyi bűtől, gyötrelemtől
Volna mentes a szívem,
Mig így örök bánat között
Hervadozik életem.

Zombory Gyula.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Ruszwurm Kálmán okl. tanítót, gyógypedagógiai tanítótva nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Mészáros Károly, daruvári Julián igazgató-tanító, eljegyezte Pauliár Jolán daruvári Julián tanítónőt.

— **Lánygimnazisták.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter egy, a közóhajt nagyon is kielégítő üdvös engedetet adott ki a napokban. Elrendelte ugyanis, hogy a tanév elejétől a lányok is beiratkozhatnak a gimnáziumba rendes tanulóknak, ami egyértelmű azzal, hogy ezentúl lányok is járhatnak a fiúkkal vegyes gimnáziumba.

— **Adomány.** Festettis Jenő gróf ömélőtsága a Csáktornyai Iparosok Dalárdájának 100 K segélyt juttatott, melyert ezen a helyen is hálás köszönetet mond a dalárda elnöksége.

— **Tanítók és tanítónők figyelmébe!** Azok a tanítók és tanítónők, akik a vármegye területén lévő áll. el. iskoláknál huzamosabb ideig tartó helyettesítésre vállalkoznak, e szándékat oklevéllel eredeti vagy közjegyzőleg hitelesített másolatának beküldése mellett sürgősen jelentsék be írásban Zalaavarmegye kir. tanfelügyelőjénél. Együttal közöljék lakóhelyüket és annak időközben történt megváltozását.

— **Beiratások.** A helybeli állami tanítóképző-intézetben a f. hó 2—4-én történt beiratások alkalmával az I. évfolyamra 35, a II. évfolyamra 34, a III. évfolyamra 18, a IV. évfolyamra 20, összesen 107 növendék iratkozott be. Az intézet Venisanktéját tegnap szombatn. 9 órakor tartotta meg. — A gyakorló iskolába negyvenkét tanuló irtak be.

— **Állandó mozi.** A Heinrich-féle állandó moziban a múlt hét slágerje egy áltista dráma, A komédiások volt, a kitünő Asta Nielsen szereplésével. A löbbi apróbb kiegészítő pontok voltak: A kigyók világából. A vasas mén legendája, A sárka lán, Móric flörtöl stb. Szerdán A fekete liga detektiv dráma került szüire — igazi művészi produktum — kiegészítve több apróbb mulatótató vagy drámai betéttel. Ma egész nap a Quo Vadis járja.

— **A Royal-kávéház megnyitása.** Csáktornya végre a kor igényeinek megfelelő

(Vége.)

kávéházat kapott. A Kereskedelmi Kaszinó mellett volt Központi-kávéházat nagyvárosiasan átépítették. Az egész épület utca felőli része egy óriási nagy termet alkot fényes berendezéssel. A mennyezetet két hatalmas oszlop tartja, melyek egyúttal a terem díszéül is szolgálnak. Jó szellőztetésről is gondoskodva van. Zsúfoltság sem ronthatja el levegőjét a különösen alkalmazott ventilációs kötetkeztében. A fényes kávéházat augusztus hó 30-án nyitották meg a jóhírd Jónás Laci bonyhádi cigányzenekar játéka mellett. A megnyitás alkalmával nagy közönség volt jelen a Royal-kávéházban. A kávéház bérloje Földes Marci.

— **Halálozás.** Hunyák András, csáktornyai szabómester, folyó hó 2-án hosszas betegség után 52 éves korában meghalt Csáktornyan. E hó 4-én temették el nagy részvét mellett. Nyugodjék békében!

— **Vármegyei közgyűlés.** Zalavármegye törvényhatósága hó 9-én közgyűlést tart, melynek 183 pontból álló tárgysorozataiban a következő muraközi ügyek szerepelnek: Víziszentgyörgy és Muracsány körjegyzőséghez tartozó községek képviselőtestületeinek új szervezési szabályrendelet alkotása; Dobsa Mihály és társai felebbezése a Laender és Freundlich-cégnek Csáktornyan létesítendő fa- és fűrésztelphöz szükséges telek átadása ellen; az alsódomború iskola államosítása; Perlak és Drávaegyház kántorainak fizetésrendezése; Major János felebbezése a víziszentgyörgyi közs. iskola telkén ásandó kút tárgyában hozott határozat ellen; Kisszabadka, Hodosány, Harastyán, Tűskesztyörgy, Alsópálla, Alsópustafa, Törökudvar, Csehlaka és Alsódomború községek határozatai az anyakönyvi díjak hováfördítési tárgyában; Drávaszentiván előjáróinak és közs. képviselőinek napidíjai; Muracsány temető használati szabályrendelete; Drávafüred volt urbéréseinek átadott ingatlan visszavétele elleni felebbezés; Ligetvár, Hénisfalva, Drávafüred és Drávaszilas ingatlanvétele; Alsómihályfalva iskolaingatlan átengedése; Jánosfalva iskolaingatlan átvétele; Muraszardahely lóvásárterének bérbeadása; a belicai volt urbérések szervezési szabályrendelete; muraszardahelyi adóügyi jegyzői állás szervezése és felebbezés a községi alkalmazottak fizetésének rendezése ellen; Drávavásárhely rendőreinek fizetésrendezése és ingatlanvétele; Drávaszilas és Dráviadós közös huszvizsgáló alkalmaztatása elleni felebbezés; Kotorfüvardijainak megállapítása; Muracsány behajthatatlan földhasznabéreinek törlése tárgyában hozott határozata.

— **Új állami iskolák.** A jövő évben részben felállítandó, részben államosítandó iskolák között a vallás- és közoktatásügyi miniszterium tervezete Muraköz területén az alsódomború és százkői áll. iskolákról emlékezik meg. Az előbbi 5, az utóbbi (új) egy tanítóval.

— **Cselédjutalmazás.** A földművelésügyi miniszter Katanovics Márton, gróf Festetics Jenő szentkereszti uroalmában szolgáló gazdasági cselédnek elismerő oklevelet és 100 K jutalmat adományozott. A jutalmat ma Kisszabadkán, mise után fogja ünnepélyesen a jutalmazottnak átadni Sághváry Jenő dr., a perlaki járás főszolgabírája.

— **Új vasút a vármegyében.** Régen érzett hiányt pótol a Zalaegerszeg—zalaalövői vasút, melyet a közel jövőben megnyitnak. Legújabbán a menetrendjét állapították meg. Zalaegerszegről naponta négy személyvo-

natot indít az új vasút s ugyanannyit Zalaegerszegről Zalaalövő felé is. A menetrend megállapításánál figyelembe vették a műszaki és körmendi csatlakozásokat is.

— **Tűzoltók közgyűlése.** Zalavármegye Tűzoltó szövetségének minap Keszthelyen megtartott közgyűlésén előnként ismét Knocz Györgyöt választották meg. A választmányba vidékünkéről Polesinszky Emil csáktornyai gyakorló mestert választották meg.

— **Borkimérés.** A pénzügyminiszter egyik kibocsátott rendeletéből megtudtuk, hogy a szőlőbirtokos sajtótermésű borának elárúsítása után III. oszt. kereseti adót csak akkor tartozik fizetni, ha az árusítást kocmszerűen üzi.

— **Adomány.** Az ország árviz által károsult lakosságának segélyezésére a m. kir. belügyminiszteriumhoz Muraközből a következő adományok folytak be: Drávaegyház község 50 K, Murakirály község 60 K, Tűskesztyörgy község 122 32 K, Alsópálla község 8 10 K, Ligetvár község 92 20 K.

— **Vásártartási engedély.** A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter 1913. évi 64 950. sz. a. kelt rendeletével megengedte, hogy a Zalavármegye területéhez tartozó Muraszardahely községben az 1913. évi június 26-ra esett, de elmaradt országos állat- és kirakóvásár helyett 1913. évi szeptember 27-én pótvásár tartassék.

— **Footballverseny Perlakon.** Mult vasárnap a Csáktornyai Sport Club a Perlaki Iljak Lapidarugó Egyetlel mérkőzött Perlakon Muraköz bajnokságáért. A játék mindvégig szép lefolyású volt, miközben a csáktornyai csapat határozottan szép munkát végzett, mindamellel nem tudott győzni, mert csatárai mindig kapu mellé rugták a lapdát. Csak (1:1) eldöntetlen eredményt tudtak elérni. A perlakiak közül szépen játszottak Michel és Wohlraab mérnökök, a csáktornyaik közül Kemény, Strasser, Kovácsics és Domján tündek ki szép játékkukkal.

— **Haláles türedés.** Alódomborún aug. 31-én d. u. 3 óraker Zsinics János 15 éves szabótanonc több pajtása társaságában a Dráva folyóban fürdött. Dacára, hogy a fiú úszni nem tudott, mégis mélyebb vízbe merészkedett, ezért a sebes ár elsodorta. A parton maradt pajtásai lármát csaptak, de mire segítség érkezett, már víz alá merült Zsinics János s kimenthető már nem volt. A szorgos kutatás dacára a holttestet még nem sikerült megtalálni.

— **Jó szív.** A wieni magyarok jótékonyági egyesülete »Jó szív« minden hölgyet és urat felkér arra, hogy az egyetbe mint tag belépjen. Az egylet azt a célt követi, hogy szegény, segítségreszoruló, Wienben élő magyart és annak hozzátartozóit pénzzel, ruhával és felhőnművel támogatja és azoknak a magyaroknak, kik Wienbe jönnek, mindenben kezeze járjon, hogy meg ne csalják őket. Azonkívül a szellemi szükségletnek nemzeti értelemben is megfelel az egylet, amennyiben a tagok részére magyar könyvtár alapít. Hogy ez eszközölhető legyen, könyveknek (régieknek is) adományozása is kérikt az egyleti irodába. Tagsági-díj évenként pártoló tagoknak 5 K, rendes tagoknak 140 K. Beíratási-díj 60 fillér. Levelezések intézendők: A wieni magyarok jótékonyági egylete »Jó szív« Wien, III. Petrusgasse 6. Hivatalos beszélő órák: vasárnap 11—12. Magyarok, kik Wienbe jönnek, mindenféle ingyenes felvilágosítást nyernek (olcsó lakások, olcsó

bevásárlási források stb.) mindenkor a társaság otthonában, Schmidt vendéglőjében, Wien, III., Baumgasse 30., ahol magyarul is beszélnek.

— **Milyen idő várható szeptemberben?** Szeptember havának változasi napjai: 1—6—9—15—16—22—23—27—29—30-ra esnek. Ezek közül legerősebb hatásuk: 1 csapadékos; 9 szeles, esetleg zivataros; 15 száraz meleg; 22 hűvös, szeles, esetleg viharos; 29 csapadékos. Szeptember egész kedvezőnek ígérkezik, meleg, inkább kevesebb, mint több csapadékkal, mely jellegével a termények beérésére nagy befolyást és pedig kedvező befolyást fog gyakorolni. A csapadék leginkább kezdetén és végén ígérkezik.

— **A direkt módszer visszahatása.** Az Angolországban élő francia tanárok legutóbbi évi közgyűlésen a direkt módszer eredménytelenségéről panaszkodtak. Ugy tapasztalták, hogy a mai diákok nem beszélnek a francia nyelvet olyan jól és nem irnak olyan helyesen, mint a régebbieket. Az angol művelt társadalomban csak bizonyos előrehaladottabb korban beszélnek és irnak helyesen franciául a férfiak és nők. A beszélőképesség elsajátítását szokták a direkt módszer legnagyobb előnyének tekinteni. De mit ér ez, mikor hiányzik az alaposság és öntudatosság s a beszéd hibás és helytelen? Ezt a hiányt már észrevették Németországban és Franciaországban is s az egész vonalon reakció támadt a direkt módszer ellen. Arra a meggyőződésre jöttek, hogy a nyelvtanítás fordítás és grammatika nélkül nem vezet célhoz. A direkt módszer hívei azt mondják, hogy ez a módszer könnyűvé teszi az idegen nyelvek elsajátítását; csakhogy, amit könnyen sajátított el a tanuló, azt épp oly könnyen el is felejt, mert nem kellett benne mélyebb impressiókat. A direkt módszer szerint jó bizonyos fokig, de egy idegen nyelv rendszerének és szellemének értése és öntudatos ismerete csak az elemző grammatika segítségével sajátítható el.

— **Az adóreform.** A kormány az új adó törvényt 1914. jan. 1-én szándékozik életbe léptetni, mert a pénzügyminiszter állását kötötte ahhoz, hogy az adóreform halasztást tovább ne szenvedjen. A pénzügyminiszter mindjárt az ősi ülészek elején, törvényjavaslatot fog előterjeszteni az életbe léptetés és a törvények egyes intézkedéseinek módosítása tárgyában. Az új adórendszer csak nehezen és lassan fog behatolni az ország köztudatába. Ugy halljuk, hogy a tervezett módosítások, melyek a kereskedő és iparoskörök néhány kívánásának eleget tesznek, a törvény lényegét nem érintik s így ezek a törvények minden nagyobb változás nélkül lépnek életbe. A pénzügyminiszteriumban az életbe léptetési munkálatok már megkezdődtek és az ősszel publikálhatni fognak.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetlen jó férjem, illetve apánk halála alkalmával bármely módon fájdalomukat enyhíteni szívesek voltak, úgyszintén a Csáktornyai Önk. Tűzoltó Egyesület, fogadják ez úton is hálás köszönetünket

Csáktornya, 1913. szeptember 5.

Özv. Hunyák Andrásné és gyermekei.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu

Csáktornya

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznanepošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedankrat i to: svaku nedelju.

Predplatna ožna je:

Na celo leto . . . . . 8 kor.

Na pol leta . . . . . 4 kor.

Na četvert leta . . . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznanepoleg pogodbe i falračunaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Saradnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Kak se mora seme prepraviti?

Ako lépo i dobru sétvu hoćemo imeti, onda se najpredi za dobro seme moramo pobriniti. Za seme zrnje zoseb treba mlaiti i to tak, da samo s one zemlje ostavimu seme, koja je najćisteša i na kojoj je najmenje draća. Takodjer paziti treba, da takvo silje ne ostavimo za seme, na kojim je nekakvi beteg.

Za seme zrnje mora se od praha i od svakojackoga smetja scistiti. Za té kraj su veternjaki najbolši, koji od praha i od praznoga zrnja scistiju seme. Jako dobri su trióri, koji okruglo seme, kak je kukolj, bikaš i tak dalje vun shiceju svun toga pak još i od svakojackoga draćnatoga semena nas odslobodiju. Samo moremo dobro znati, kak se treba s njimi baratuvati. Svrho toga dobro je fabrikanta ili tergovca od koga kupimo trióra prositi, da naj vu pismenim da, kak se mora triór složiti i kak treba se snjim baratuvati, da zrnje čisto zesnaži od svakoga smetja. To svaki rad pošle. Još bolše je takvoga gazdu pohoditi, koj već više lét ima trióre i koj se je već navćil, kak ga treba složiti. To takodjer svaki gazda rad pokaže i da navuka.

Svun toga da je čisto seme, još i to moramo znati, da kuliko procentov zide od semena. To tuliko zlamenuje, da od sto zrn kuliko more ziti. Pre žitko onu seme je dobro sejati, od kojega barem devetdesetpet procentov zide.

Kakovu moć ima novac?

To je pitanje, na koje se samo može odgovoriti jednom riećju, a ta je: »Svule! — Jer za novac se sve daje, kako to dokazuje svietska trgovina. Za novac se izdaje domovina, kako to dokazuje špiunaza. Za novac se izdaje najsvetije osobno osviedoćenje, kako to dokazuju izbori ablegata. Za novac se žrtvuje sloboda, kako to dokazuju utamničeni lati; žrtvuje se tudji i vlastiti život, kako to dokazuju grabežna umorstva i radi istih smrtne odsude i vešala. Dapaće za novac je bil naš Zveličitelj po Judi prodan židovom, pak kamo ću onda dalje dokazivati moć novca . . .

Dobro izpalu legendu, glede moći i jakosti novca, piše niemački vrli spisatelj Ljudevit Auerbacher, pak ću ju ja za zabavu ovde priobćiti. Siećam se, da sam još kakti dijak, svoj sličnu legendu, ali sa drugemi osobami nego su u ovoj, čital.

Još u ono vrijeme, kad je sveti Antun po svietu hodil, sastal ga je neki švaba te mu se je ponudil, da s njim zajedno putuje. Sveti Antun nije proti tomu nikaj imal i anda su putovali zajedno.

Jednog dana su doputovali do dvch,

Od pšenice mora ziti . . . . 95 %
Od žita » » . . . . 95 %
Od ječmena » » . . . . 95 %
Od zobi pak barem . . . . 90 %

Ako pre próbi od sto zrn pšenice, žita ili ječmena od pet zrn, od zobi pak deset zrn više ni zide, ono seme nije dobro za sétvu ili pak ako ravno nemoremo si pomoći i ravno takvu seme moremo ostaviti za sétvu, onda od ovoga semena puno više se mora posejati na mekotu zemlje

Proba se ovak dčla. Bez svakoga zbiranja nabrojimo sto zrn i onda je vu nekakvu plitvu posodu denemo med mokre papire i papire doli stisnemo s jednim svetlim giazom. Ova posoda vu sobi ostane, za nekoji dan se zrnje počme kliti. Paziti treba, da papir navěk moker bude i naj kesneše za deset danov prebrojimo kuliko zrn nē se skliio. Ako je od pšenice, žita i ječmena više kak pet, od zobi pak više kak deset zrn nē skliio, onda od takvoga semena nekoliko kilogrammov više je treba posejati na mekotu. Ako pak vidimo, da čez fertal ili pak još više se nē skliio, onda još jedno ili dvē probe napravimo i ako i opet nam tak se skaže, onda nije vrēdno takvo seme sejati. S takvoga semena nigdar nemore biti lépa sétvu. Zato je vrēdno predi seme sprobati, da nam potlam nebude žal.

Ako od tergovca kupimo seme, nije dosta samo na to paziti, da je čisto, neg i to dobro moramo znati, ali je seme takvo, kakvo smo šteli kupiti, tojest ali je pravo. Ako mi sami to nemoremo spoznati, dobro je tak za jeden liter orsaćkomu inspektoru

poslati, koj za par fillérov previzitéra seme i odmah nam na glas da, kakvo je. Po orsagu više inspektorov je, koji su od ministériuma poslani, da se stēm baviju.

Seme nē samo, da čisto i zdravo mora biti, neg popriliki i jednako, jedno zrno ravno tak debelo mora biti, kak i drugo. Nesme plesnivo biti, takodjer od dvē leti starešu. Ako je od dvē leti stareše, ono se već nē skljuje.

Tak mora svaki gazda paziti, ako hoće, da nebude zabadauv zemlju predelaval i mućil se. Svaki človek se zvekšinoma na svoj kvar vući i samo onda dojde k pameti, kad si je predi već sam sebi na škodu bil

KAJ JE NOVOGA?

— Živani vu Erdělju. Vu Erdělju već više mesecov jedna s dvanajst članov stojeća živanska banda strahuje mirnoga puka. Ni sdavnja vu Romaniji od erdějskoga hatara ni dalko stojeći Sinaji su vdrli po noći k jednomu tergovcu. Ali spazili su je i morali su pobecći. Potlam pak su vu grof Karoljia vadaski kaštelj vdrli, ali i tu su je spazili. Na larmo više logarov se je skup sbežalio i išli su med živane, koji su tak strělali, da su logari ni ufali dalje zanjimi iti. — Predevćerom su dva žandari došli na živane poleg Braššo vu jedni šumi, koji su taki hitro počeli strělati na žandare. Jeden žandar je doli opal, drugi je živ vušel. Po casu su pet žandari išli prek šume, s mednjih su takodjer živani tri doli strělili,

jedno do drugoga blizu selah, kak je to na primer Draškovec i Hemusevec. U tih obodveh selih je zvon u turnu zvonil.

»Kaj to zvoní? — zapita švaba. A svetac mu odgovori:

»To ću ti ja povedati. Gledaj! U ovom selu zvone na vienčanje dvih mladencov; a u onom će odmah biti sprovod mrtvomu.«

»Ah! — veli švaba — »onda ja idem onamo, gde su gosti, tamo je sve veselo, a k tomu jesti i piti dosta.« — I tim otide u svačbenu kuću, juhušće onde sa ostalemi, dvori goste pri stolu pećenkom i vinom, nataće i sebi, zbija razne zrele i nezrele šale, kak »babin sin,« da mu se gosti grohotom smiju; a kad je gostuvanju konec, onda mu gosti njegovo zabavljanje i njegove lakrdije, koje je njim za zabavu poćinjal, naplate sa trimi krajcari, koje mu u golovom izplate, a k tomu se je najel i napil.

Sveti Antun pak je u to vrijeme bil u kući mrtveca u drugom selu, pak jer je mrtvec bil dobar i od svih neprežaleni čoviek, za kojim su se svi plakali, zapovedal mu je svetac, da se u ime božje probudi i opet oživi, kaj je i mrtvec učinil. Na to je med ljudmi veliko veselje nastalo te su svetcu

za to poklonili sto zlatnih dukatah, koje je ov i prijel, jer se snovci uvijek laglje putuje nego bez njih.

Na putu su se opet sastali i švaba se je na veliko hvalil sa svojom zaslužbom od trih krajcarah, a k tomu je još dobro jel i pil. Na to mu veli sveti Antun, da je i on nekaj zaslužil, jer je mrtveca oživlel, te je švabi pokazal svojih sto dukatah, na što prefrigami švaba hitro hiti u mošnjju med dukate svoja tri krajcara i veli: »To je sve naše! — Naše skupno! — Sve samo za nas!« — Svetomu Antunu je bilo pravo.

Oni su sada nekoliko dni dalje putovali a uzput nisu imali nikakovu pravu koštu. Tu na jedan krat zapaze kraj jedne šume birkaša sa čredom birkah, te sveti Antun pošalje onamo švabu, neka bi jednu birku kupil, kaj je švaba i učinil, te je prićel zaklanu birku za obed priredjivati, a sveti Antun se je iza toga vrijemea po šumici prošetal i Bogu pomolil. Dok je švaba birku kupal, splavala su jetra uvijek u loncu na površje, pak makar je nije kuhaćom dole pod vodu pritiskal, ipak su opet gore splavala, a dišala su tak ugodno, da se švaba nije mogel zdržati, već je potegnul iz žepa nož, te je nje na pol razrezal. Jednu poloviu

dva pak su pred veksom jakostjom morali pobeći. Sad je braššoi žandariski zapovednik s veksom silom dal iskati živane. Odredil je vun dvěstodvajsti žandarov, koji su od tri strani zavzeli šumu, na četiri strani pak od braššoi bakov dvé kompanije čekaju. Takodjer prosili su Romaniu, da naj soldatmi zapre granicu. Sad misliju, da za par danov je polovili budu.

— **Umiranje.** Hunyak Andras csáktornyaiski krojač je tekućeg meseca 2-ga dana poslie podne u svoje 52. dobi umrel. Septembar 4-ga dana poslie podne su ga s velikom sućutom na vekivečno mesto spravili. Za pokojnoga udovica, diece i veliko rodbinstvo tuguje. Nek počiva u miru Božjem!

— **Vužgala se.** Pri Gabor Andor patikaru je služila Pastor Anna osemnajst lèt stara sluškinja. V subotu proti jutri, kad je gazda još vu postelji bil poljala je spetroleumom svoju postelju i onda se je doli legla. Oprava se nanjom odmah vužgala i kad je već muko ni mogla terpeti, hitla se doli iz čtrloga štoka i odmah je vumrala. Ogenj se je po sobi razširil ali pozvani vatrogasci su ognja fletno polišili.

— **Smrt sbog sestre.** Kerülös občini Pale Vinca rumunjski gazda je odvabil Herlo Todora jako lèpo sestru. Kad su sbog toga roditelji ni šteli više znati za čerko Pale Vinca si ju je k sebi zel. Potlam kad se ju je navolijl nazat ju je pretiral dimo k roditeljom. Minući tork Herlo Todori i Pale Vince su se zišli na občinski gmajni. Taki su se i posvadili. Vu svaji je Herlo zel noža napré i tak dugo je pikal snim Pale Vinca, doklam je samo život čutil vunjem. Krvoloka su žandari prijeli.

— **Officér i prosti soldat.** Vu Lošoncu pred Harcer 25-ga regimenta leidinanta stanu po noći veliki larmu i krikui je delal jeden Balogh zvani kanonér. Leidinant se je na volil krica, prekapčil je sablu i išel je doli na ulicu. Kak je kanonér spazil leidinanta, odmah se na njega na valil. Leidinant zmeknuo je sablu, kanonér pak bajonetu i počel se je dvojoj. Na zadnje je leidinant

tak zasékel kanonéra, da je ves kervari doli opal. Pležeranoga soldata su vu špital odpeljali. Istragu su podigli.

— **Pijani husar.** Gizur Ferenc sekešfehérvarski husar već višeput je bil kaštigani poleg pijanštine i svaje. Minući tork na večer opet se je posvadil na vucici sa nekojimi baki. S med bakov nešči je serditoga husara s bajonetom vudril, na to je husar potegel vun sablju i tak je s njom vudril Ebandt Andras policaju po glavi, da je odmah skup opal. Zavaroš kapitan od policije moral je više policejov sobom zeti, da su krvoloka mogli obladati. Na policiji su željeznu rubaču morali na njega hititi i samo onak su ga mogli vu rešt spraviti.

— **Vu zdencu.** Iz Titela pišuju, da poleg jedne deske nê je bilo moći vodu zagrabiti iz jednoga zdenca. Pektor Mihalj težak sel se je vu vèdro i spastil se je vu zdenc, da desku vun zeme. Komaj je bil na pol puta, hudi zrak ga je zahliknuo i nesrečni človek opal je vu zdenc. Videl je to nesreću njegov brat, odmah se je po lancu doli spustil, ali kad je na prve puta došel i on se je prekopnicnuo vu zdenc. Pajdaši koji su blizu zdenca delali, taki su jim išli na pomoć, ali samo mrtvo tēlo su mogli vun spraviti. Nije smeti vu zdenc iti, doklam svēcom ili s gorećom slamom nê sprobamo, kakov je zrak nutri. Ako goreča svēča vgasne, nêje smeti nuter iti.

— **Kralj na vadasiji.** Iz Ischla pišuju, da kralj svaki dan ob pol peti vuri vu odprti kućiji se pelja do Weissenbacha, tam doli stupi i odonud pešice ide fertal vure dalko. Skrom svaki dan po dva-tri jelene sterli, samo minući pondeljek nije imel sreću. Vrēme se zvihralo i niti jeden jelen se je nê vun šume skzajal. Kralj je ob osmi vuri nazat se odpeljal i na putu veliki viher ga je dostigel.

— **Koj si je sam smrtno postelju napravil.** Jona Laslo jednoga bogatoga nagivaradskoga mesara sin vu Debrecenu je služil pri kanonéri. Doma je jako zaljublil se vu jedno domaču pucu i nêje mogel terpeti, da bi tak dalko od nje živel. V tork rano

vu jedni prazni sobi skup je del dvé klupi, pokrili je nje s černinom, na obedva kraje svēče je vužgal i onak se je legel. Kad je zesim gotov bil, spil je jeden deci opium zvanoga otrova. Kad su ga našli, već je mrtev bil.

— **Za mužom.** Pred tjeden danom je Habermajer šarsentmikloška ženska mužja pokopala. Jako se za mužom tuguvala i nê ga mogla pozabiti. Nekoji dan od velike žalosti na dvoru vu zdenec je skočila i doklam su ju vun potegli, već je mrtva bila.

— **Zadušil se vu pēsku.** Tóth Šandor dobro stojeći kékcutinski gazda već više lèt je hudo živel svojom familijom. Zadojo vrēme počel je pijanšćovati i jedno parputa su susedi odslobodili ženu i decu od smrti, kad je pijanec sekirom nje štél zatūci. Nekoji dan opet se posvadil doma i po navadi zapregel je konje i odpeljal se vu gorice, gde se je navadno napil. Proti večero išel je kolam, jako se predi nalokal i tak je nesrečno vu pēsek opal, da su mu vusta i nos najedenput se s pēskom napunila. Pijani človek nikaj nê je znal od sebe, pak se niti genul nê vu pēsku. Kak je opal, tak je i tam za ostal. Drugi dan susedi mrtvoga su našli. Doktori su ga parali i to so konstatérali, da se vu pijanštini od pēska zadušil.

— **Za kotcom.** Tolnai Jozef pazmandhegji zemeljskoga gospona Rozika zvana čerka nekoji mesec vu Győru je bila pri rodbini. Kad je dimo došla, susedi su hude glase počeli šepetati od nje. Tak su počeli govoriti i med sobom spominati, da puca nê se je pošteno sponašala vu Győru i da je svojeja spota nekam zapravila. Počuli su to žandari i podigli su istragu. Za nekoji dan doma za kotci našli su jednoga dečeca zakapanoga. Pucu je dēte zagutila, vu ovim nemilosrdnim puca jedna Daniel Jozefa zvana ciganica ji je bila na pomoć. Obedvè su prijeli i sudu prēk dali.

— **Jeden otec.** Vu Vértesača občini žandari su prijeli Nagj Lajoš oberтника, koga je sama njegva žena zatuzila, jerbo je pravu svoje dēte, dvanajst lèt staru Liziku pokvaril. Beštijalnoga ota su zaprii.

cu je odmah pojel, a drugu je kanil svetcu ostaviti; pošlo pak mu je prva polovica tak u tek išla, zazabil se je, svetca je zaboravil i u zibunjenoj naglosti — pojel je i drugu polovicu.

Kad pak se je sveti Antun povrnul i se k obedu sel, spazil je odmah, da jeter nema. Anda je švabu zapital, jeli je on nije pojel. Švaba je to dva i tri krat tvrdokorno zaniekal. A kad mu je svetac ozbiljno i ljubezno u dušu govoril, da neka prizna, jer pri kuhanju je bil on sam i nitko drugi, onda je švaba dapače pričel tvrditi, da ova birka niti nije imala jetra; pak jer svetac nemre stim tvrdokornjakom nikaj dokončati, zamukne i mirno putuje dalje.

I opet dojdou do mesta, gde su bila dva sela jedno do drugoga u blizini, i opet je u obadvima u turnu zvon zvonil, te je bilo tak kak i prvi krat; jedno zvonenje je bilo radi svatbe, a u drugom selu radi mrtveca. Sada si je švaba hotel sto dukatah zaslužiti, pak je svetcu rekela, da će sada iti k mrtvecu a ne na svatbu, kak prvi krat, te je pričel sve onak iz liepa svetoga Antuna izdumlievati, kako je on činil, da je mrtveca probudil. Svetac mu odgovori, da je mrtvecu svoju ruku položil na glavu, a onda mu je

ozbiljno, u ime Boga živoga zapovedal, da opet ožive i na to, da je mrtvec oživil i se stal.

»No, onda ću i ja sve tak učiniti, kak si ti učinil.« — veli švaba; a svetac mu odgovori: »Je, ako imaš na to pravi smisel i odzgora pravu jakost, onda je moguće, da će ti za rukom izpasti.«

Švaba si je utvaral, da ima smisel i jakost, te otide u mrtvačku sobu, gde su svi plakali i javkali; onde njim se odkrije, da ako mu plate sto zlatnih dukatah, on će im mrtveca probuditi. Dakako da mu to nije nitko vieroval, jer niti tako nije izgledal, da bi znal mrtve buditi. Ali on se je zaklinjal, da to razme i da neka mu samo dadu sto zlatnih dukatah, a ako on onda nebi znal mrtvoga, prema svom obećanju, probuditi, onda ga slobodno neka na prvo i najbližnje drvo obese. I sada su mu obećali dukate za prvo, a vuže za drugo.

Švaba je sad sve tako učinil, kako je od svetoga Antuna čul, da je on delal, ali mrtvec je ostal mrtvec. On je pokušal još jedan krat, pak onda i po tretji krat, ali mrtvec se nije niti genul, niti je hotel oživeti. To je švabu, koj je sve po propisu svetca delal, ipak moralo srditi i on namrgod-

jen i zle volje se na mrtveca zdere veleč: »No dobro, ako nećeš opet oživeti, onda ostani do biesa mrtav i leži tuj kak dugo hoćeš!« — I tim se je hotel potajno odsuljati, ali okolo stojeći su bili hitriji od njega, pak su ga pograbili, donesli su lojtru, koju su na bliznju krušku prislonili, njemu okolo vrata su zadregnuli vuže te su ga prema ustmenom ugovoru hoteli redovito obesiti, te su ga već i nekoliko ferličov gore u vis zrivali.

Bilo je u istinu i skradnje vrēme, kad je sveti Antun onamo došel, koj je švabi obećal, onde već na lojtri stojećemu, da će ga osloboditi i miesto njega mrtveca probuditi, ako samo prizna, da je on jetra pojel. Ali švaba, makar je bil već i na lojtri, toga nije hotel priznati, već je uvijek još tvrdil, da on jetra nije pojel, jer birka niti jetra u obće nije imala. Anda bi siromaški švaba in,al obiešen biti. Ali sveti Antun to ipak nije mogel dopustiti, već je otišal u sobu, probudil je mrtveca, dobil je svojih sto zlatnih dukatah, oslobodil je švabu i od putoval s njim dalje.

Kad su sada putujući dva-tri dana okolo hodili, dojdou na liepo postranu livadu, tu se svetac sedne u travu, da jedno malo

— **Poleg čarde.** Gros Sandor mezo-telegdi tergovac na biciklinu je išel proti domu. Poleg jedne čarde spazil je dva potepuhe, koji su taki odbejžali, kad su tergovca spazili. Kad je Gros do čarde došao, skočil je doli iz biciklina, vzel je revolvera i išel je na onu mestu, gde je potepuhe videl. Poleg jarka mrtvoga cloveka je našel, kojemu je glava čisto rezbita bila. Taki je dugovanje žandarom prijavil, koji su odmah na lice mesta išli i vidli su, da se razbojničtvo dogodilo. Poleg nesrećnoga cloveka, koga su sekirom zatukli, našli su praznoga bugjelarusa. Zaklani clovek nekakog tergovca je moral biti. Tak misliju, da su cigani zatukli i porobili nesrećnoga tergovca.

— **Dvësto milijun koruna.** Koji se k tomu razmiju, tak su zračunali, da ovu lëpo vrëme dvësto milijun koruna nam hasna napravi. Kuruze, krumpiri, repe, najbolje pak gorice su se tak popravile vu ovim lëpim vremenu, da moći je već vezda na tak lëpi hasen računati. Dvësto milijun bormeš je lëpa svota i ravno smo potrebni, da barmem još onu, kaj je do vezda još na polju i po goricah, da nam barmem nekakvi vekši hasen donese.

— **Šala.** Vu Čabrendeku pri Šöjtöri Janosu minući tjedan su zmašinom mlátili. Okolo mašine se bavila i Födö Marica. S mladom i lëpom, osemnajst lët starom pucom vnogo su se dečki šalili. Med šalom jedan dečko pograbil ju je i štel ju je k sebi stisnuti. Puca se je branila i pošiknula je od sebe dečka. Nesrećna puca med tem toga s vagnula se i vu mašinu opala. Mašina obedvë noge doli ji je včehnula. Vu špital su ju odpejalji gde je za par vur med strahovitnemi mukami vumrla. Nepazljivoga dečka su zaprili.

— **Nečimuren težak.** Pri Šipos Gjuri vu Elek zvanoj občini više težakov je na dvoru delalo. Gazda nëje bil zadovoljen s delom i zmirum je špotal i prepravjal težake, da naj se bolje žuriju. Na to se je razsrdil Avrumec Gjura težak, pograbil je željezne rasuhe i tak je hitil proti gazdi, da su se

odpočine. Poslie kratke stanke veli svetac švabi: »Slušaj me dragi putni pajdaš. Već je vrieme, da mi svaki svojim putem odemo, jer kamo ću ja morati iti, onamo ti dragi brate nemožeš.«

Time sveti Antun izvadi iz žepa mošnju s penezi, koji su njim na putovanju služili i složi šnjimi tri kupce, koji su svi tri jednako veliki bili, a na svaki kupec metne jednoga krajcara, od onih, koje je švaba u mošnju s dukati hitil. Svetec sada vzeme jedan kup i ga preda švabi, riećmi: »Evo, to je tvoje!« — Jednoga vzeme za sebe velec: »To je moje!« — I sada dalje negovori nikaj. Tretji kup onde stoji, a nezna se čiji je i jeli u obće je čiji ili nije ničiji. Švaba anda znatiželjan i valjda pohlepen zapita svetca: »Ali dragi prijatelj, čiji pak je on tretji kup novac?« — Na to odgovori sveti Antun: »Ov tretji kup bude onomu, koj je jetra pojel i nikomu drugomu!« — A švaba odmah veli: »Gospodine, jetra sam u istinu ja pojel, makar sam to do sada i tajil.«

Evo! Novac je učinil, kaj niti galge nisu mogle!

Em. Kollay.

mu vu glavu zapičile. Gazda je odmah vumrl, krvoloka pak su žandari vlovili i k sudo prek dali.

— **Vu srdce ga vpičil žandar.** Matjaš Ignac balatonlellinski dobro stojeći gazda vu krčmi je poiskal Žiga Ferenc žandara, da ga na red pobere, zakaj mu je sina bantual. Vu veliki štricingi tak se sponašal nesrećni gazda, da Cinki Jožef žandar zmeknul je vu sablju i vu srdce je vpičil Matjaš Ignaca. Odmah su po doktora poslali, ali doklam je on došel, već je gazda mrtev bil. Sad su muž, ženske, deca sekirami, motikami, skosami šteli vrti vu krčmu, gde su se vu veliki sili žandari skrili. Na sreću vu krčmi je telefon bil i po telefonu su pomoć prosili iz Fonjoda, Boglara i Semeša. Odovud je odmah više žandarov išlo na pomoć pajdašom i ravno su prav došli, jerbo ovi su već vu veliki sili bili. Žandari su reztilali ljudstvo i tak su odslobodili svoje pajdaše od segurne smrti. Vu občini je velika buna i svrha toga već žandarskih patrolah je ostalo tam. Proti žandarom je vekša oblast istragu podigla.

— **Vu tilošu.** Sokrë občini David Mikloš štukar vu tilošu je našel Bordašin Gjüre vole. David je vole vu občinu štel tirati, da s jednim putom za luži gazdu. Dečec, koj je vole pasel, naprë je od bejzal i povedal gazdi. Bordašin je na vulici već čekal polara, da mo zeme vole. Na vulici serdilo su se počeli štricati i med tem toga Bordašin je vu lëvu ruku vpičil s kusturom polara. Na to je David pograbil iz ramena pušku i strelil je Bordašinu, koj je na lice mesta mrtev ostal. Ranjenoga polara su vu špital spravili i proti njemu istragu podigli.

Nedelja.

Nedelja sveta, božji dan
Tebe si želi svak seljan!
Kada truden zatvara oči,
I njega zapuščaju moći,
Misel na tebe ga izbudi,
Pozabi žulje krvaveče,
I znoja, ki mu z čela teče,
I iz nova delat on beži.
V nedelju bude se ohladil,
Počinul ljepe potolazil

Nedelja sveta božji dan,
Tebe si želi svak seljan!
Kada vu subotu zvuna glas
I naznani delopusta čas.
Kak se zrazvedri njemu čelo...
Težaki zapustivši polje,
Se vraćaju svi dobre volje,
Prepëvaju v domaće selo.
Po rozenkrancu mirno spiju,
Vnoći njih skrbi ne mortiju.

Nedelja sveta božji dan,
Tebe si želi svak seljan!
Se žurno v svetešnji obleki,
Deca, žene svi i muž...
Da ideju k presveti meši.
Pri prodeštvu i meši zbrani,
S Bogom — smo radostni kristijani.
I tak lahko nam je na duši.
Zato nedelja sveti dan,
Tebe si želi svak seljan!

Kutnyák Márton.
Keszthely.

Nekaj za kratek čas.

Pri obedu posvadir se muž sa ženom i za čas je moral muž vlihnuti; ar ga žena svojim dugim jezikom preobladala. — Kad su već vlihnuli, zapital je mali Petrek svoju sestricu Maricu, kad je spazil pred svojom materom veliku žlicu s kojum se juha grabi:

»Marica, zakaj imaju naša mama najveću žlicu od nas svejuh? — Marica, kad si je malo premišljavala, reče: »Zato, ar naša mama imaju najvećše lampe.«

Sin (svojemu ocu): Jeli budu dragi japica meni nekaj prav ljepoga k božiću dali?

Olec: Nu, dragi moj sin, pokedob si do vezda dober i čeden bil, tak ja ti budem jedno veliko veselje napravil.

Sin: Naj mi povëju dragi japica, a kakvo? Otec: Ja ti budem dal onoga zločestoga zuba spuknuti, koj te navëk boli.

Strazar (arestantu): Kak ja vidim, vam nejde vtek ova juha.

Arestant: Ako nemrete boljšu kostu zmagali za reštante, — onda si niti najte držati reštante.

Kelner: Prosim ponizno njihove milosti gospodina Grofa, kak su dostojali spat?

Grof: Ah! tak, tak, — ja sam još nekak stežkoćom spal; — nego siromaške stenice, one su cëlu noć në oka stisnule.

Vu jednom selu vumrl je mužaci sinek. Suseda kuma došla je kumu batrivel, ter joj je rekla: »Najte se draga kuma plakati, najte, em bu ljepi angel žnega.« — Mati puna žalosti odgovorila je na to: »A kaj bi iz njega bil angel, da je kahlav.«

Težki sen.

Bilo je okolo pol noći, a naš sused Martin se prebudi i počne vikati hrapavim glasom: »Dora, žena, duša draga, gde je ta naša žganica?« — Dora se na njega iz sna izdere: »Koga vraga! nemoguće, kaj budeš o pol noći žganicu lokal?« Na to joj muž rekel: »Daj mi je bar malo, daj; senjalo mi se, da sem jel jako masne žgance, pak se bojim, da mi nenaškode.«

Došel je putujući detić (vandracev) k jednomu šaljivomu gosponu prosit za pomoć. Ov ga zapita: »Povećte meni, jeli ste vi horvat ali pak magjar?« Vandracev mu je na to odgovoril: »Gospona! niti jedno, niti drugo; — ja sam kovač.«

Veliki nekoj dužnik zbetežal je na smrt: »Ah, da mi je samo tak dugo živet i počel je zdihavati — dok bi se rešil svojih dugov!« — »Oho, rekel mu je doktor, — kaj bi vi radi za navëke živet!«

Gost: Koliko vēder pive stoćiju vu jednom tjednu gospon krčmar?

Krčmar: »Ja stoćim 20 vēder.«

Gost: »Ja bi znal jedan naćin, kak bi najmenje 25 vēder pive stoćil!«

Krčmar: »A kak bi to bilo?«

Gost: »Samo naj gospon krčmar vsaku kupicu punu natoćiju!«

Proglasivanje hvale.

Svim onim našim dobrim prijateljim, poznancom, takodjer i miestni valrogasni društvi, koji su nam u našim neizmjerni veliki tugi sućuta proglasivali, na ovim putu rećemo zahvalnu hvalu.

Udovica Hunyák Andraša
i obitelj.

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmáza	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	19.00—
Rozs elsőrendű	Hrč	13.50—
Árpa	Ječmen	13.50—
Zab	Zob	13.60—
Kukoricza	Kuruza suha	17.60—
Fehér bab új	Grah beli	21.50—
Sárga bab	» žuti	16.50—
Vegyes bab	» zmėsau	16.00—
Kendermag	Konopljeno seme	20.00—
Lenmag	Len	18.00—
Tökmag	Koščice	22.00—
Bükköny	Grahorka	16.50—

Sirolin
"Roche"

orvosilag ajánlja a légzőszervek mindennemű megbetegedése ellen,
tüdőbetegségek,
gégehurut,
szamárhurut,
gyermekek görvvelkórja ellen.

*Respirat. minden gruppasírásban.
Egy üveg 600 g. tartalom.*

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénos hévívíz radioaktív gyógyforrása; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapporogtatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hölgy-, szénsavas- és villamos-vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használtak főleg *csuzos bántalmaknál és ideg-bajok ellen. Iró-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben a altésti pangásoknál.* 200 kényelmes lakosztály. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenéj nincs. Prospectust ingyen és bérmentve küld **AZ IGAZGATÓSÁG.**

Kiadó lakás.
Árpád-u. 3. sz. ház I. emeletén
egy három szoba, konyha
stb. mellékhelyiségek-
ből álló lakás folyó
évi október hó
1-ére ki-
adandó.

UGYANOTT FÖLDSZINT
IRODAHELYISÉGNEK AL-
KALMAS 2 SZOBA KIADÓ.

Bővebbet lapunk kiadóhivatalában.

3607 tkv. 1913.

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. járásbírósa, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Reményi Zoltán perlaki ügyvédnek Goricsanecz Tamás nős Miri Máriával zalabankői lakos elleni végrehajtási ügyében 44 kor. 50 f. tőke, ennek 1913. évi május hó 10. napjától járó 5% kamatai 19 kor. 40 f. eddigi, 13 kor. 30 f. árverés kéri költség behajtása végett a nagykanizsai kir. törvényszék, a perlaki kir. járásbírósa területén fekvő, a zalabankői 232 sztkvben felvett 22 hrsz. ingatlannak B. 21 és 22 sorsz. a. $\frac{2}{100}$ -ed része 379 kor., az u. o. 315 sz. tkvben felv. 459/50 hrsz. ingatlannak B. 24 sorsz. jutaléka 24 kor., az u. o. 19 sztkvben felv. erdőilletőségnek B. 13 sorsz. a. fele 50 kor., az u. o. 596 sztkvben felv. 412 hrsz. ingatlannak B. 3 sorsz. a. $\frac{10}{100}$ -ed része 102 kor., az u. o. 448 sztkvben felvett 384/a hrsz. ing. B. 24 sorsz. a. jutaléka 12 kor., összesen 567 K kikiáltási árban mint becsárban az

1913. évi szeptember hó 30-ik napján d. e. 9 órakor Zalabankő község-házánál dr. Reményi Zoltán ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó árverésen eladni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár, melynek $\frac{2}{100}$ -nál alacsonyabb áron az ingatlan el nem adható.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Ezen hirdetmény kibocsájtásával egyidejűleg meghatározott árverési feltételek a hivatalos órák alatt a perlaki kir. bíróság tkvi osztályánál Zalabankő község előlároságánál megtekinthetők.

Perlak, 1913. június 22.

718

Az emberi kéz mint sérvkötő
SENSATIÓS TALÁLTMÁNY!
Kérjen ingyen prospectust!
Zárt borítékban portómentesen küldi
POLLITZER SÉRVAMPULATORIUM
speciális orvosi rendelőintézet
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. Főemelet.

Arverési hirdetmény.
Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az alsólendvai kir. járásbírósa 1913. évi V. 317 sz. végzése következtében dr. Hidvégi Miksa csáktornyai ügyvéd által képviselt Turk János ferenc-hegyi lakos javára 1200 K s jár. erejéig 1913. évi június hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 680 K-ra becsült 1 kocsi, 1 szány, 1 szekér, lőszerszám, 1 borju és sertésekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. bíróság 1913. V. 317/3 sz. végzése folytán 800 K f. tőkekövetelés, kamatai és összesen 171 K 25 f-ben bíróság már megállapított költségei erejéig Muraszederdahelyen a volt Horváth Antal-féle házban leendő eszközölésére 1913. évi szeptember hó 13. napjának d. u. fél 3 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbit ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Csáktornya, 1913. augusztus 29. 717

„Muraközi Pezsgőgyár”
gyárépületében (a vasút-állomás közelében)
egy modern emeleti lakás,
mely áll 3 szoba, konyha és mellékhelyiségekből, jutányos áron azonnal kiadandó.

Bővebb felvilágosítást ad a „Pezsgőgyár” városi irodája vagy Stráhia Testvérek urak.

AZ EST
A LEGJOBB MAGYAR NAPILAP

Hirei frissek és igazak!

Közgazdasági rovata a gazdasági élet minden mozzanatáról számot ad, sportrovata a sport minden ágának eseményeiről hűen beszámol

A bel- és külföld napi-eseményeit

a legmegbízhatóbb tudósítók távirati és telefonjelentései alapján leghamarabb közli

AZ EST

megjelenik a fővárosban déli 6 órakor és a d. u. első gyorsvonattal érkezik városunkba

Ára 6 fillér!

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK E LAP KIADÓHIVATALÁBAN!

Wotan **Lámpa**

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa. Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.

Kapható villanyszerszám üzletekben, villanytelepeken és a MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-kört 36. Gyár-utca 13.

Nepp Ede, pekar Csáktornya

Ráhdél-utca híza broj 18. poleg Kraljevskoga suda.

Ima takaj trgovinu
od najbolše vrsti**vapna.**

Koji treba za
zidanje, može ga
dobiti u svako doba
doma pri njemu uz naj-
falešu cieniu. Koji treba cieli
vagon dobi vapno čisto
fal. Tržim takaj razce-
pana suha bukova
drva na vagu.

668 27-2

Megérkeztek!

BERGER SIMON úri- és női divatruházának őszi ujdonságai.

Czipők, úri- és női kötött- és szövött áruk, ruhadiszek,
selymek, gombok, úri- és női fehérneműk.

Nagy raktár kizárólag magyar gyártmányu nyomatott
és kezdeti kézimunkákban, női- és gyermek- kötött kabátok-
ban, szőrmeárúkbán, szőnyegek és piperecikkekben.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

BERGER SIMON.

CSÁKTORNYA, DEÁK-UTCA

715 1-2

tanulónak

Egy jó erkölcsű fiú

felvétetik

708 3-3

Máyeracsák Bélafűszer- és vegyeskereskedésében
CSÁKTORNYÁN. :: Rákóczy-utca.**Ráczkánizsán, forgalmas helyen levő
szatócsüzlet és koresmaépület**

nagy konyha- és gyü-
mölcsöskerttel, nagy
pince és 7 hold föld
családi körülmények
miatt azonnal

eladó.

Bővebbet a tulajdonosnál:

Sosterics István
RÁCZKANIZSÁN.**Na Ráczkánizsa, na prometnim mjesto je jeden
štacuni kréma**

gradjevina, veliki kuhinjski
i sadovni vrt, velika
pivnica i 7 mekot zemlja
radi obiteljske okolnosti
odmah

na prodaju.

Obilješe pri vlastniku

Sosterics István
U RÁCZKANIZSA.

711 2-2

M megbízható, kítűnő szerkezetű
kecskeméti**BORSAJTÓ**

szállít a kecs-
keméti Vasipari
termelők szö-
vetkezete, mint
az O. K. H. tagja
gyárából. Az =

IPARI ÉS HÁZIIPARI SZÖVETKEZETEK
BESZERZŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ KÖZPONTJA
Budapest, VIII., József-körút 36. sz.
Tessék árjegyzéket kérni.

Egy zongora olcsón

eladó.

Drávavásárhelyi postahivatal.

felsőleges ízű fehér vagy aranyárga csemege mézet

5 kg-os csinos postadobozokban 10 K szállít bérmentve a

„MÉH“ a magyar méhészek értékesítő szövetkezete,
Budapest, Váci-ut 108 af. Szakkérdésekben díjtalan felvilágosítás!

SCHMIDT EDE ZONGORATERME CSÁKTORNYA Ajánlja elsőrendű minőségű zongoráit és
harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

Zongorák . . . 500 kor.-tól feljebb
harmoniumok 150   "   "
czimbalom . . 100   "   "

Alábbi világhírű cégek raktára:

Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiedt & Kunz, Lauberger & Gloss, Malivanek
Dörr, Mannberg, Kotykiewicz Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl

Igen olcsó átjászott hangszerek folyton kaphatók

: regieket átcsereél ujra :

részletfizetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés

Progressegészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico
vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papirkereskedésében Csáktornyan